Gemeente Meppel

Agendapunt: 5.1

Vertrouwelijkheid: Openbaar

Meppel, 6 februari 2024

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvoorstel nr. 1815529

Onderwerp:
Lokale Adaptatie Strategie

Voorgesteld besluit:
1. De Lokale Adaptatie Strategie vast te stellen ten behoeve van de omgevingsvisie voor de gemeente Meppel.

Inleiding:
De Lokale Adaptatie Strategie (LAS, bijlage 1) is een lokale vertaling van de Regionale Adaptatie Strategie en Uitvoeringsagenda 2022-2027 (RAS/RUA, bijlage 2) en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). De LAS richt zich op de thema's wateroverlast door piekbuien of regionale overstroming, hitte, en droogte. In de LAS worden de gemeentelijke doelstellingen en ambities voor 2050 vastgesteld, welke worden meegegeven als bouwstenen voor de omgevingsvisie.

Beoogd (maatschappelijk) effect
In 2050 is Meppel klimaatadaptief. Om hier naartoe te werken stellen we de gemeentelijke ambities voor klimaatadaptatie vast en voeren we projecten uit die voortvloeien uit de RAS.

Argumenten
1.1 De doelen uit de LAS vormen een realistische uitwerking van de regionale en rijksdoelen op het gebied van klimaatadaptatie.
Binnen de LAS is er voorgesorteerd op verwacht landelijk beleid op het gebied van klimaatadaptatie (bijlage 4). Maar waar de landelijke of regionale richtlijnen niet afdoende of toepasbaar zijn, is gekozen voor het beste alternatief voor de gemeente Meppel. Zo hebben we bijvoorbeeld, om het beoogde resultaat rondom warmtewerende oppervlakten een plek te geven, bij schaduw expliciet de voorkeur uitgesproken voor schaduw van groen in plaats van schaduw door gebouwen.

1.2 Klimaatadaptatie is nauw verbonden met andere beleidsvelden, zoals rioleringen, biodiversiteit, groen, en projectontwikkelingen.
Daarom is er voor gekozen om de LAS zo goed mogelijk aan te doen sluiten op de al bestaande beleidsdocumenten en werkvormen, in het bijzonder op het Riolering en Water Programma 2023-2028 (RWP, bijlage 3) en op de omgevingsvisie. Verder heeft er ook overleg plaats gevonden met externe partners van de gemeente om zo een gezonde en duurzame samenwerking te bevorderen. Zonder lokale aanpak komt integraal beleid niet van de grond.

1.3 De ervaring leert dat de doelen van de LAS te combineren zijn met de lopende ruimtelijke opgaven binnen de gemeente.
In een aantal projecten binnen de gemeente Meppel wordt al verkend hoe de doelstellingen uit de Landelijke Klimaatlat en de LAS te combineren zijn met andere opgaven zoals woningbouw. Een van de projecten waar meerdere grote opgaven spelen is Noordpoort. Bij het opstellen van het Omgevingsplan en de te

actualiseren beleidsregel wordt al rekening gehouden met de landelijke doelen. Dat zijn dezelfde doelen als in de LAS staan opgenomen. Zo combineren we in de gemeente de ambitie van woningbouw en ontwikkeling met een verbetering van de leefomgeving. Verder zijn deze doelen ook meegenomen in de herontwikkeling van Bleekerseiland.

Kanttekeningen

1.1 De LAS vormt geen juridisch afdwingbaar document.
Binnen de LAS zelf is de focus gelegd op een stimulerende voorbeeldrol voor de gemeente. Daarom zijn er geen juridisch afdwingbare maatregelen opgenomen in de LAS. De benodigde maatregelen worden per project afgewogen. Bij besluiten met beoordelingsruimte inzake klimaatadaptatie moet de LAS als beleid afgewogen worden. Om klimaatadaptatie (gericht op de fysieke leefomgeving) te vertalen in juridisch afdwingbare regels kan je dit in een omgevingsplan opnemen.

1.2 De doelen uit de LAS maken geen onderscheid tussen bestaande- en nieuwbouw.
De langetermijn doelen vanuit de LAS zijn gemeente-breed. Dit betekent dat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen bestaande- en nieuwbouw, ondanks dat de uitdagingen die komen kijken bij het klimaatadaptief inrichten van bestaande bouw complexer en duurder zijn dan bij nieuwbouw. Het betekent echter ook dat voor elke bewoner in de gemeente evenveel inzet wordt verricht om een klimaatadaptieve leefomgeving te realiseren, en dat de gemeente meer speelruimte heeft om te zoeken naar oplossingen. Hiervoor moet er wel per wijk en buurt rekening gehouden worden met de specifieke uitdagingen binnen dat gebied.

Integrale afstemming

Team Financiën en Belastingen
Team Advies
Team Ruimte Initiatief
Team Duurzaam
Team Ruimte Verzorgen
Team Leefbaarheid en Wijkregie

Financiën

De raad stemt in met de LAS, waarop het college een passende uitvoeringsagenda bepaalt. Voor deze uitvoeringsagenda wordt er een beroep gedaan op de 'Impulsregeling klimaatadaptatie' van het Rijk. Goedkeuring wordt begin 2024 verwacht. De aanvraag voorziet in € 504.000. Van gemeentezijde dient dan nog € 1.023.000 worden geïnvesteerd. Deels zijn hier al door de raad middelen voor beschikbaar gesteld. Deels ook nog niet.

Dit betekent dat voor ontbrekende financiële middelen in de Perspectiefnota 2025 voorstellen worden gedaan, die op dat moment, integraal afgewogen kunnen worden binnen het totale palet van opgaven waar de gemeente Meppel dan voor staat. Dan ook is bekend wat de bijdrage van het Rijk uit de 'impulsgelden klimaatadaptatie' zal zijn.

Vooruitlopend op de LAS was in begroting 2022 een krediet beschikbaar gesteld van € 350.000 voor het klimaat-adaptief uitvoeren van projecten in de openbare

ruimte. Dit bedrag was bedoeld om direct maatregelen te kunnen uitvoeren en om aanspraak te kunnen maken op cofinanciering vanuit het Rijk.

Omdat de kosten (en inkomsten) van de uitvoeringsmaatregelen nu op projectniveau worden geraamd kan dit krediet komen te vervallen. De besparing die dit oplevert kan worden ingezet als dekking voor de uitvoeringsagenda. Dit zal onderdeel uitmaken van de voorstellen in de Perspectiefnota 2025.

Effecten overige programma's

Omgevingswet

De LAS fungeert als input voor de omgevingsvisie. Uitgangspunt is dat er in beginsel geen nieuwe sectorale beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving meer worden gemaakt, maar dat deze geïntegreerd worden in het nieuwe instrumentarium van omgevingsvisie en omgevingsprogramma. Omdat de omgevingsvisie nog niet is vastgesteld, bevat de LAS echter elementen van beide. Ook is het nog ontdekken hoe bevoegdheden tussen college en raad uitpakken bij deze nieuwe instrumenten. Eerder zijn het Water- en Rioleringsprogramma, het Warmteplan Berggierslanden en de Bouwstenennotitie Wonen door de gemeenteraad vastgesteld.

Programma Duurzaamheid

De LAS is een gedeeltelijke uitwerking van het Programma Duurzaamheid. Binnen de LAS staan de lange termijndoelen tot aan 2050 beschreven. In het programma duurzaamheid worden deze doelen gekoppeld aan de doelstellingen uit andere teams en aan andere beleidsvelden binnen team Duurzaam. Verder geeft het Programma Duurzaamheid ook de kans tot het stellen van tussendoelstellingen op de middellange termijn.

Wijkuitvoeringsplannen

Binnen de Wijkuitvoeringsplannen (WUPs) wordt klimaatadaptatie meegenomen als koppelkans. Tijdens warmteborrels komt er een standplaats voor klimaatadaptatie en het effect van groen op het energieverbruik. Verder wordt er gekeken naar koppelkansen tussen de fysieke werkzaamheden van de WUPs en mogelijke klimaatadaptieve ingrepen in de wijk.

Communicatie

Na vaststelling volgt bekendmaking en publicatie op overheid.nl en vindt communicatie plaats op de gemeentelijke kanalen.

Uitvoering

De LAS wordt verwerkt als input voor de omgevingsvisie en als dusdanig meegewogen. Verder stelt het college een Lokale Uitvoeringsagenda (LUA) vast, welke meegenomen wordt in de voorstellen binnen de perspectiefnota.

Effecten op pijlers duurzaamheid

De LAS is een integraal onderdeel van Programma 11.

Bijlagen

1. Lokale Adaptatie Strategie
2. Regionale Adaptatie Strategie en Uitvoeringsagenda 2022-2027
3. Riolering en Water Programma 2023-2028

4. Landelijke Maatlat Factsheets

Burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Kastelein R.T.A. Korteland